

თსუ არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
ევროპის ტერმინოლოგიის ასოციაცია (EAFT)
საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია
სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა
საქართველოს ვუკოლ ბერიძის სახელობის ტერმინოლოგიის
ასოციაცია
ევროპული სკოლა

I საერთაშორისო კონფერენცია

ტერმინოლოგია – მემკვიდრეობა და თანამედროვეობა

თბილისი
2018

3 6 6 6 6 6 6

14 სექტემბერი

10:00-11:00

კონფერენციის მონაწილეთა რეგისტრაცია

11:00-12:00

კონფერენციის გახსნა (ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, I კორპუსი, 115-ე აუდიტორია)

შესავალი სიტყვა

ნანა მაჭავარიანი – *თსუ ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორი*

მისასალმებელი სიტყვები

გიორგი შარვაშიძე – *ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი*

გიორგი ალიბეგაშვილი – *საქართველოს სახელმწიფო ენის დეპარტამენტის თავმჯდომარე*

მზექალა შანიძე – *საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი (საპატიო თავმჯდომარე)*

ჰენრიკ ნილსონი – *ევროპის ტერმინოლოგიის ასოციაციის პრეზიდენტი*

ალბინა აუკსორიუტე – *ლიეტუვის ენის ინსტიტუტის დირექტორი*

დამანა მელიქიშვილი – *ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემერიტუსი პროფესორი*

12:00-14:00

პლენარული სხდომა (115-ე აუდიტორია)

სხდომა ეძღვნება ინგა ჯიბუტის დაბადების 80 წლის იუბილეს

თავმჯდომარეები: **ციცინო გაბესკირია, ვაჟა შენგელია**

ლია ქაროსანიძე, თამაზ ხმელიძე – ქართული ტერმინთბანკი – ქართული ტერმინოლოგიის საყრდენი

მარინე ოსაძე, ნათელა მუზაშვილი – დიალექტურ ტერმინთა მომზადება ქართული ტერმინთბანკისათვის

ნინო სხირტლაძე – ქართულ ტერმინთბანკში ძველი ქართული ტერმინოლოგიის ასახვისათვის

ანა ხურცილავა - XX საუკუნის გამოუქვეყნებელი ტერმინოლოგიური მასალები

ნინო დათეშიძე – ახალი მიმართულებები თანამედროვე ტერმინოლოგიურ ლექსიკონებში

14:00-15:00   **შესვენება, სადილი**

15:00-18:00   **სექციური მუშაობა**

I სექცია (115-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **ნინო დათეშიძე, ნინო ჯორბენაძე**

დარეჯან კაჭარავა, ვახტანგ ლიჩელი, მარინე ფირცხალავა – ქართული არქეოლოგიური ტერმინოლოგიის განმარტებითი ლექსიკონი

ჰელენა გიზელეზა – ლატვიის თანამედროვე სამედიცინო ტერმინოლოგია: გამოწვევები და გადაჭრის გზები

ელგუჯა მემმარიაშვილი - ქართული სამხედრო ენციკლოპედიური ლექსიკონის მნიშვნელობისათვის

სერგო ტეფნაძე, გიორგი ცირეკიძე, ანდრო მასისურაძე – თანამედროვე ქართული საავიაციო ტერმინოლოგიის ნორმალიზაციის საკითხისათვის

აკაკი ბაქრაძე - სამეანო-გინეკოლოგიის ტერმინოლოგიისათვის

ლევან ჯანეზაშვილი – ფეხბურთის ტერმინოლოგიის პრობლემები

II სექცია (212-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **თამარ ვაშაკიძე, გურამ გოგიშვილი**

ომარ მაგნიძე – საბჭოთა პერიოდამდელი მათემატიკის ქართული სახელმძღვანელოები

მარინა ანდრაზაშვილი – გერმანულენოვანი გრამატიკული ტერმინები ქართულ წყაროებში (ისტორიული მიმოხილვა)

თამარ კვიციანი – ქართული ტერმინოლოგია: ტრადიცია და თანამედროვეობა

ნინო ფიცხელაური – ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრების სახელწოდებები გერმანულ ენაში და მათი შესატყვისები ქართულ ენაში

იამზე ვაშაკიძე – XIX საუკუნის II ნახევრის ქართული პრესა ტერმინთშემოქმედების შესახებ

სოფიკო ჭაავა – ტერმინოლოგიის შემუშავების პრინციპები და მათი დაკანონების პროცედურა 1918-1923 წლებში (საარქივო მასალების მიხედვით)

III სექცია (202-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **რუსუდან ზექალაშვილი, ლინდა გიორგაძე**

მარიამ გოდუაძე – ტერმინები თუ იარლიყები?!

მაია კობახიძე – გენდერული მეტყველების ლინგვისტიკური მახასიათებლები

ნინო პოპიაშვილი - პოეტური ლექსიკა და ლიტერატურული ტექსტი

ნინო ლაბარტყავა – ქარტიის სტრუქტურისა და ტერმინოლოგიის თავისებურებანი ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ ევროპული ქარტიის მაგალითზე

ნინო ზედგინძე – არამატერიალური ტოპონიმის დენოტატი, როგორც საკუთარსახელური ტერმინი

სალომე ოშიაძე – ტერმინოლოგიური ასიმეტრიის ერთი შემთხვევის შესახებ

19:00 **ზანკეტი**

15 სექტემბერი

10:00-14:00 **სექციური მუშაობა**

I სექცია (115-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **ნათელა მუზაშვილი, გიორგი ცირეკიძე**

შუქია აფრიდონიძე, გურამ კიკნაძე, გივი ჯავაშვილი, თათია რუსი-ეშვილი – სამედიცინო ტერმინთა ორთოგრაფიული ლექსიკონი

ციცინო გაბესვირია – მათემატიკური ტერმინების ქართულ-ინგლისური ლექსიკონის შექმნის საკითხისათვის

გურამ ყიფიანი – ძველი სამყაროს არქიტექტურული ლექსიკონი

კომთამ დომონგშერონი – დასავლური მუსიკის ლექსიკოგრაფია ტაილანდში

ინგა ჯიბუტი, ომარ შურაძე – ადიტიური წარმოების ტერმინები

გიორგი გოგიჩაძე – სამედიცინო ტერმინების მართლწერის ზოგიერთი საკითხისათვის

თამარ წუწუნავა – გეოლოგიის ინგლისურ-ქართული ტერმინოლოგიური ლექსიკონი

II სექცია (212-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **ქეთევან დათუკიშვილი, ნანა ლოლაძე**

ალფია გალიევა, ოლგა ნევზოროვა – თათრული ტერმინოლოგიის დადგენა სოციოპოლიტიკურ თეზაურუსში

ირინა ლობჯანიძე – ტერმინოლოგიის მართვა და ტერმინოლოგიის ამოკრებაზე ორიენტირებული კომპიუტერული საშუალებანი

ევა პაპამიჰალი – ახალი ტერმინოლოგია და გამოწვევები ალბანური ენის თვითმყოფადობის დასაცავად (ქალაქის დაგეგმარების ტერმინოლოგიის განვითარება)

გოგა ჩანადირი – სამოქალაქო მოძრაობის მნიშვნელობისათვის („დავიცვათ ქართული ენა ბარბარიზმებისგან“, „ქართული აბრა“)

ქეთევან ჭილაძე – სამეცნიერო ტექსტების ინგლისურ-ქართული პარალელური კორპუსის პლატფორმა და თანამედროვე ეკონომიკური ტერმინოლოგია

ეკატერინა სოსნიანა – UNITECH - ინტერაქტიულ-შემეცნებითი ტერმინოლოგიური ბაზა: განვითარება და გამოყენება

III სექცია (202-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **დამანა მელიქიშვილი, ნინო სხირტლაძე**

ნელი მახარაძე – საეკლესიო ტერმინთა ისტორიიდან (სიწმინდის საფარებელი „პერეჟელი“)

ლევან გიგინეიშვილი - ტერმინი ἀσμπάρστατον-ის თარგმანი და განმარტება იოანე პეტრიწთან

გიორგი ცირეკიძე – ზოგიერთი ქართული ტექნიკური ტერმინის წარმოშობის ისტორიისათვის

მაია ბარნაველი – ცნება „თემის“ მნიშვნელობის განსაზღვრა ლექსიკოლოგიის კანონების გათვალისწინებით

ნაწული აზიკური – ტერმინების - *ნაბდისა* და *თექის* - ურთიერთმიმართებისათვის

ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი – სულხან-საბა ორბელიანის „სიტყვის კონაში“ დადასტურებული ზოგიერთი ბოტანიკური ტერმინის რაობისათვის

14:00-15:00   **შესვენება, სადილი**

15:00-18:00   **სექციური მუშაობა**

I სექცია (115-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **მარინე ოსაძე, აკაკი ბაქრაძე**

ლიანა სუთიძე – ახალი ტექნიკური ტერმინოლოგიის სარედაქციო საკითხისთვის

მარია დ. კოროლკოვა – ერთი ნაბიჯი თანამედროვე ტერმინოლოგიის ისტორიაში: ხელობა მანუფაქტურამდე

გიორგი ცოცანიძე – *ლუდი* და მასთან დაკავშირებული ტერმინოლოგია საქართველოს მთაში

ეველინა კვიატევი – თარგმანისა და ტერმინოლოგიური პრობლემები ინგლისურ-პოლონური და პოლონურ-ინგლისური ფოტოგრაფეტრიის ლექსიკონის შედგენისას

გურამ გოგიშვილი – მათემატიკურ ტერმინთა უნიფიცირების შესახებ

ქეთევან გარდაფხაძე – საკანცელარიო ნივთთა აღმნიშვნელი ტერმინებისათვის ქართულში

ანა თენიეშვილი – ქართული საზღვაო ტერმინოლოგიის შექმნისა და დამკვიდრების აუცილებლობა

II სექცია (212-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **სალომე ოშიაძე, ომარ მაგნიძე**

თამარ ვაშაკიძე – პარონიმია უცხოურ ტერმინოლოგიაში

ნასიმა ს. შარაფუტდინოვა – სინონიმის გამომწვევი მიზეზები ტერმინოლოგიაში (გერმანული და ინგლისური ენების საავიაციო ტერმინოლოგიის მაგალითზე)

მანანა ტაბიძე – ადამიანის უფლებები ტრადიციული და ახალი ტერმინოლოგიის გზაგასაყარზე

თეა ბურჭულაძე – *-ერ* სუფიქსიან სიტყვათა დამკვიდრებისათვის ქართულში

ჰენრი კუპრაშვილი – ტერმინები *უშიშროება* და *უსაფრთხოება* და მათი გამოყენების წესი

თამარ სუხიშვილი – ტერმინოლოგიური პრობლემები ქართულ თარგმანში

ლელა აბდუშელიშვილი – თანამედროვე იურიდიული ტერმინოლოგიის გამოწვევები

III სექცია (202-ე აუდიტორია)

თავმჯდომარეები: **შუქია აფრიდონიძე, მანანა ტაბიძე**

ვაჟა შენგელია – ორენოვანი კავკასიური ლექსიკონების შედგენის შესახებ

რუსუდან ზეკალაშვილი – ქართულ-გერმანული ლექსიკოგრაფია – ისტორია, პერსპექტივა და პრობლემები

ნაირა ბეპივი – თარგმნითი ლექსიკოგრაფიის პრობლემა ზმნის ზოგიერთ კატეგორიასთან დაკავშირებით

ანდრეა ადამოვიჩოვა – ქართულ-სლოვაკური ლექსიკონი

ლალი ხუჭუა, ლინდა გიორგაძე – ქართულ-რუსული ლექსიკოგრაფია საქართველოში – მემკვიდრეობა და თანამედროვე ვითარება

რუსუდან რამიშვილი – ქართულ-სპარსული ლექსიკოგრაფიული პრობლემები

მაია აბალაკი, ეთერ საბანაძე – კავკასიოლოგიის ლინგვისტიკურ ტერმინთა ქართულ-რუსული ლექსიკონი

19:00 **საფეხმავლო ტური ძველ თბილისში**

16 სექტემბერი

10:00-12:00 **მრგვალი მაგიდა (115-ე აუდიტორია)**

თავმჯდომარე **ჰენრიკ ნილსონი** (ევროპის ტერმინოლოგიის ასოციაციის პრეზიდენტი)

არჩილ მაღალაშვილი – ტერმინოლოგიური მართვის პრობლემები საქართველოში

ხუნ კარლოს დიაზ ვასკეზი – ტერმინოლოგიური მუშაობის ისტორიული მიმოხილვა

ინგა ჯიბუტი, ლია ქაროსანიძე, ანა ხურცილავა – ტერმინოლოგია და სახელმწიფოებრივი აზროვნება

მსჯელობა: **ტერმინოლოგიური მართვის საკითხები**

12:00-13:00 **კონფერენციის დახურვა**

კონფერენციის შეჯამება:

დარგობრივი ლექსიკონები – ნათელა მუზაშვილი

ტერმინოლოგიური ბაზები – ქეთევან დათუკიშვილი

თარგმნითი ლექსიკოგრაფია – შუქია აფრიდონიძე
ტერმინოლოგიის ისტორია – დამანა მელიქიშვილი
თანამედროვე ტერმინოლოგიური პრობლემები – მარინე ოსაძე

13:00-14:00   სადილი

15:00   ექსკურსია მცხეთაში

რეგლამენტი

პლენარული მოხსენება	20 წუთი
სექციური მოხსენება	15 წუთი
მსჯელობა	5 წუთი